

СУТИЧКА ЗА ТРУНУ

1

Коли чесно, Леся планувала повернутися в село лише за однієї умови — на Пасху, щонайменше на порші, з нареченим-мільйонером і лише на день. Посвітитися перед давніми знайомими, натовктися паски й пафосно піти геть, залишивши по собі шлейф загадковості.

У реальності вона шкутильгала розлізлим болотом у нових мартінсах, що поступово просочувалися кров'ю і перетворювали ноги на фарш, з валізою без колеса, рюкзаком і пакетом. Соплива, запухла й покинута хлопцем.

— Доброго здоров'ячка, Лесяю.

Мимо неї пройшла жінка, яка її, певно, знала. Леся ввічливо кивнула. Жінка глянула на її одноразову маску і не наважилась наблизитися. Карантинні заходи діяли по всій країні, але в селі до них ставилися з легкою зневагою і нерозумінням.

Коли вона дійшла до свого подвір'я, одноокий пес Нельсон кинув на неї короткий втомлений погляд, сів на дупу й почав завзято чухати вухо. Хтозна, чому він не розгавкався: чи то впізнав, хоч востаннє вона приїжджала майже два роки тому,

чи то настільки сповнився дзеном, що не марнував сил на мирську суєту.

— Ба! — гукнула вона.

Нікого не було. На дверях веранди висіла колодка. Леся затягнула свої пожитки в літню кухню, щоб не стояли посеред двору, знайшла більші на два розміри капці й почала бродити, не знаючи, куди себе приткнути. Могла б позалипати в телефоні, але мобільний інтернет тягнув тільки на горбку біля хвіртки. Жодні меми не вартували взаємодій із зустрічними перехожими.

— О, вона дідову машину продала? — запитала сама в себе, заглядаючи в гараж.

Вишневого жигуля всередині не було. Спершу її погляд зачепився за дзеркало — запилюжене і старе, у вигадливій темно-коричневій рамі. З таких у фільмах жахів вилазять нечесані панянки. Злякатись дівчина не встигла — просто отетеріла. Серед усього іншого мотлоху виділялася труна. Вона, блискуча й новенька, стояла якраз по центру.

Лесина бабця збиралась помирати вже півтора десятка років. Леся ходила в початкову школу, а в шафі на полиці вже лежали новий випрасуваний одяг, носовички, щоб пов'язувати на руку, хустка й капці. Лесі з двоюрідним братом суворопресуворо забороняли пхати носа до такої важливої одежі.

Через це вона й не любила приїжджати в село. Там усі розмови зводилися до смерті.

Наявність труни лише підкреслювала бабчину завбачливість.

— Лесюню!

Загроза інфаркту підкралась несподівано.

— Ба, я ж ледь не вмерла! Зразу в гріб поклали б, далеко ходити не треба.

Бабця глянула їй за спину, у прочинені двері гаража, з-за яких виднівся краєчок коричневого дерева.

— Зайнято там.

Якби Леся була менш втомлена, більш уважна чи хоча б не страждала від сезонної алергії, можливо, змогла б помітити дивний тон. Однак цієї миті їй нічого не насторожило.

Вечір минув спокійно. Леся розібрала речі, пожалілася на колишнього, батьків, ковід і роботу, послухала бабчині новини, що здебільшого стосувалися її флори і фауни. Вони випили чаю. Усе було цивілізовано, нічого не віщувало біди.

Аж доки не настала друга ночі.

Леся вже відклала телефон і майже задрімала, коли почула, що хтось іде коридором. Чорт їй смикнув визирнути. Бабця скрадалася надвір з рушницею в руках.

З глибини пам'яті виринув спогад про її нагороди зі стендової стрільби замолоду, тому наявність зброї не здивувала. От тільки для чого вона їй посеред ночі?

Злодії? Чи старечий маразм?

Лесі не хотілося думати, що бабця збожеволіла, та обидва варіанти були ймовірними.

— Зате яка красива історія смерті — сконати від рук власної бабці, — прошепотіла вона сама собі.

І босоніж, щоб не гаяти часу на пошук капців, пішла за нею слідом.

Бабця дійшла до гаража, дулом підштовхнула двері й націлилася всередину. На труну.

Точно дах потік.

Дівчина завмерла віддалік. Що робити?

Бабця тим часом, не опускаючи рушниці, повільно зайшла всередину.

Біс із ним! Краще ризикнути, аніж дати їй випадково поранитися. Забувши про обережність, Леся забігла за нею слідом.

— Іди до хати! — цілком виваженим тоном промовила бабця. Навіть не підвела на неї очей.

— Ба, ходімо гарненько звідси, — Лесин голос тремтів.

— Іди.

— Ну нащо тобі в цьому брудному гаражі стояти посеред ночі?

Треба було проходити курси не англійської, а перемовин із божевільними.

— Вижену паразита й повернусь. Не стовбич тут, Лесю.

— Там нікого немає, бабцю. Просто труна. Усе добре. Хочеш, відсунемо кришку і глянемо?

— Не вийде, — гмикнула вона. — Він вчепився в неї зсередини.

Напевно, постійні думки про смерть і життя на самоті підсунули їй уяві страшні картинки. Які аргументи наводити далі? Кого кликати на допомогу?

І поки вони стояли в тиші ночі, а на тлі десь далеко перегавкувалися сусідські пси, усередині труни хтось гучно розкашлявся.

Леся зомліла.

2

Приходити до тям було помилкою.

Бабця з рушницею нікуди не зникла. Гараж залишився гаражем. Єдине, що змінилось, — труна. Тепер її віко було трохи відсунуте, і звідти визирало червонувате око. Дуло цілилося просто в нього.

Леся не мала морального ресурсу розбиратися. Серйозно, хіба пандемії і краху особистого життя недостатньо?! Вона знову гепнулась головою об землю. Бомкнуло. Можливо, єдина здорова думка вбилась об стінку черепа.

— Лесюню, зіронько, вставай.

— Не хочу.

— Біжи в хату, Лесюню. Я зараз повернусь.

— Ба, скажи, що я сплю і мені сниться.

— Лесю, будь ласка, іди й не заважай мені.

— Чому не заважати? Чим ти зайнята?

— Знищую шкідників.

У труні зачовгало, а потім хрипкий голос, наче після століть мовчанки, сказав:

— Пані, я ж вас не ображаю.

— Забирай свої манатки і сп'єрдалай звідси, — чомусь матюкатися українською бабця собі ніколи

не дозволяла, а от польською — за милу душу. — Я тебе терпіла, Владік, до останнього.

— Владислав!

Віко від'їхало далі, і з труни вилізла ціла голова. Зі свого люксового місця на підлозі Леся бачила тільки темний обрис.

— Не доріс ще до Владислава! — бабця загрозливо затрясла рушницею. — Не будеш тут вертітися, поки моя внучка в гостях.

— Треба мені ваша внучка!

— Я ваше поріддя знаю.

— Перепрошую, але ви мене три тижні чупакаброю вважали.

Зненацька хлопець — принаймні з голосу можна було припустити, що він молодий, — знову закашлявся.

— Ти мені ще заразу порозпльовуй! — гаркнула бабця.

— Вампіри не хворіють. — (Як ми згодом дізнаємося, таки хворіють, але це забігання наперед.) — Пані, нумо мирно жити, як і раніше?

— Я з тобою, скотино, на мир не йшла. Мені на себе все одно, але я не дозволю, щоб якась потороча біля моєї внучки волочилася.

Леся чула в її голосі щиру тривогу. Так дивно. Вона ніколи не думала, що бабця за неї аж так переживатиме, що схопиться за рушницю. У грудях щемливо стиснуло. Дівчина не могла собі дозволити розплакатися, а тому зробила невдалу спробу підвестися.